

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Rugsėjis - September 24, 1965

Nr. 102

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PO VOKIETIJOS RINKIMŲ

VAKARŲ VOKIETIJOS GYVENTOJŲ DAUGUMA PATENKINTA DABARTINE PADĖTIMI IR NORI JĄ PRATĖSTI. - ABI DIDŽIOSIOS PARTIJOS VIS DAUGIAU PANAŠĖJA Į AMERIKONIŠKAS POLITINES ORGANIZACIJAS.

Praeitą sekmadienį beveik 90% Vakarų Vokietijos rinkėjų, o jų yra apie 40 milijonų, atliko savo politinę ir pilietinę pareigą, applanke vieną iš 60.000 rinkimų būstinių ir atidavė savo balsą. Dar tą patį vidurnaktį per televiziją ir radiją jie patyrė rinkimų rezultatus. O juos galima buvo numatyti jau ir anksčiau. Būtent V. Vokietija vis daugiau ir daugiau artėja prie amerikoniškos dviejų partijų sistemos. Ta linkmė buvo išaiškėjusi jau per 1953 m. rinkimus, 1961 m. buvo padaryta lyg ir pertrauka, palyginti gana daug balsų gavus laisvų de-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

mokratų - liberalų partijai. Šių metų rinkimai tos staigmenos nebepatiekė.

Naujame 496 narių seime krikščionys demokratai turės 245 atstovus, socialdemokratai 202, laisvieji demokratai tik 49, palyginus su 67 turėtais praeitame seime. Balsais skaičiuojant krikšč. demokratai gavo 47,6 % visų balsų, socialistai 39,4 %, laisvieji demokratai 9 %.

Priešrinkiminė kampanija praėjo labai ramioje ir kultūringoje nuotaikoje. Krikšč. demokratai skelbė, kad socialdemokratų partijos vadas, Berlyno burmistras Willy Brandt, yra geros valios ("der sicher guten Willens ist") tačiau į kanclerius netinka, o socialdemokratai aiškino, kad krikšč. dem. politikai, 16 metų valdydami kraštą, iškeikvojo savo jėgas ("leider haben die Parteipolitiker der CDU/CSU/FDP in 16 Jahren verbraucht").

Ideologinių klausimų per priešrinkiminę propagandą beveik visai nebuvo kelta. Mat, Vakarų Vokietija pergyvena gerbtuvio laikotarpį ir gyventojai pageidauja susidariusią būklę ir toliau pratęsti. Todėl ir socialistai, norėdami likti didele partija, buvo ilgainiui priversti atsakyti marksizmo, antiklerikalizmo ir antimilitarizmo, t.y. ty požymių, kurie normaliai yra būdingi socialistų partijoms. Ir tai padėjo Vokietijos socialdemokratai, kurie per 1949 m. rinkimus laimėjo 25% balsų, per 1953 m. rinkimus, kada dar buvo "ortodoksiškai" nusiteikę, gavo tik 28%, vėliau per 1957 m. rinkimus surinko jau 31,8%, 1961 m. -- 36,2%, o dabar -- 39,4%. Krikščionų demokratų unija (faktinai tai yra dviejų partijų krikščionų demokratų ir Bavarijos krikščionų socialų federacija) 1949 metais pradėjo su 31% visų balsų, 1953 m. pasiekė 45%, 1957 m. surinko jau absoliučią daugumą -- 50,2%, 1961 m. nusmuko iki 45,4% ir dabar vėl pakilo iki 47,6%. Laisvieji demokratai nuo pat pradžių gaudavo apie 10% balsų. Visos kitos partijos, 1949 m. gavusios 27% balsų, vėliau neturėjo didesnio pasisekimo ir jas dabar galima laikyti mirusiom.

Praėję rinkimai parodė, kad: 1. Vakarų Vokietijoje nebeįmanoma ideologinė kova; 2. Vakarų Vokietijoje milžiniška gyventojų dauguma yra patenkinta dabartine valstybine struktūra.

Asmeniškai žiūrint, rinkimų nugalėtoju išėjo dabartinis kancleris Erhardas, kuris, sumažėjus balsų skaičiui už krikšč. demokratų, būtų priverstas pasitraukti iš kanclerio posto. Tokia galimybė nėra ir dabar visai išskirtina, ypač tuo atveju, jei didžioji partijos dalis pasisakytų už eventualią "Didžiąją koaliciją" su socialdemokratais -- atveį, kurį jau kelis sykus Dirvoje nagrinėjome. Tačiau tas pavojus Erhardui yra smarkiai sumažėjęs ir jei neįvyks kokių staigmenų, Erhardas ir toliau turėtų likti kancleriu ir eventualioje koalicijoje su laisvaisiais demokratais Vokietiją toliau valdyti keturis metus. (Erhardas šiuo metu yra 68 metų amžiaus).

Pats Erhardas, gavęs seimo pasitikėjimą, ruošiasi vesti kiek aktyvesnę užsienio politiką. Jis žada galimai greičiau nuvykti į Washingtoną ir Paryžių, kad pasitarus su prezidentais Johnsonu ir de Gaulle, bręsta visa eilė klausimų, kurių sprendimo atidėjimą sunku būtų pateisinti.

Į Lietuvį dieną atsilankęs Clevelando burmistras R. Locher kalba į susirinkusius. Šalia stovi programai vadovavęs K. Karpius.

J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDO
LIETUVAITĖ Į
AFGANISTANĄ

LIVIA KASPERAVIČIŪTĖ, įstojęs į Taikos korpusą, išskrido į Afganistaną, kurio kaimynystėje šiuo metu vyksta karas tarp Pakistano ir Indijos.

V. Pliodžinskis nuotrauka

* DIDŽIAUSI PESIMISTAI dėl Vietnamo karo išdavų, jų tarpe ir Bernard Fall, Prancūzijoje gimęs Howardo Universiteto profesorius, prisipažįsta, kad dabar yra galimas amerikiečių laimėjimas.

* KUR DINGO komunistų 325-ji divizija? Jos nebesuranda JAV kariniai saugumo organai. Spėjama, kad tos divizijos daliniai gali būti atitraukti į Laosą ir Kambodiją. Neseniai Valst. Sekretorius Dean Rusk pareiškė, kad taikos deryboms pradėti pirmoji sąlyga būtų tos komunistų divizijos atitraukimas iš karo lauko.

* Vatikane vyksta Katalikų Bažnyčios Suvažiavimas didelių balsų dauguma priėmė istorinę deklaraciją, kuria skelbiama religinė laisvė visai žmonijai. Opozicija stengėsi palaikyti tezę, kad tik viena Kat. Bažnyčia esanti tikroji tikybinės tiesos išpažinėja.

Naujoji deklaracija yra teigiamas žingsnis į bendradarbiavimą su visais tikinčiaisiais, pripažįstant laisvę ir netikintiesiems. Deklaracijos pagrindiniuose dėsniuose sakoma, kad kiekvienas žmogus turi teisę tikėti pagal savo sąžinę ir religiją gali praktikuoti nevaržomas kitų individų ar autoritetų.

* PAKISTANIEČIAI, kovose su indais naudodami amerikiečių karinius lėktuvus, nesivaržė užpuoldami ir padegdami Amerikos informac. agentūros bibliotekas rūmus sostinėje Karachio, o kituose miestuose akmenimis apmėtydami Amerikos konsulatus.

BRAZILIJOJE ARTĖJA RINKIMAI

JURGIS ŠATORIUS, Brazilija

Pastarosiomis savaitėmis, besibaigiant Brazilijos žiemai, jos negailestingą ranką labai pajuto šio krašto pietinės valstijos, kur ir sniegas, audros ir ligi paskutinių dienų nesibaigia lietus didžiai pažeidė paliestų sričių žemės ūkį ir kitas su juo susijusias ekonomiško gyvenimo sritis. Pastebėtina, kad pastarosios žiemos neigiamai nemalonių pasekmės buvo jaučiamos ne tik Brazilijoje, bet ir kituose L. Amerikos kraštuose, kaip Argentinoje, Čilėje bei Peru.

Tačiau lygiagrečiai su nemaloniais gamtos prajovais, Brazilijoje galime išvystyti ir džiuginančius politinius reiškinius, rodančius, kad demokratijos laimėjimas 1964, III, 31., prieš diktatorišką J. Goulart ir jo komunistinių rėmėjų užmačiusi primesti šiam kraštui raudonosios vergijos pančius, jau pradeda įsiti į normalias demokratiškas vėžes. Tai rašydamas remiuosi ne kieno kito, bet pačio prezidento Castelo Branco pažadu, kad š.m. spalio vidury įvyks II-kos valstijų gubernatorių rinkimai. Dar prieš dešimt mėnesių, kai dabartinės vyriausybės vardu prezidentas patikino, kad tokie rinkimai įvyks, retas tikėjo, kad dabartinė valdžia turėsianti pakankamai pilietinės drąsos, kad II-kos svarbiausių valstijų gubernatorių išrinkimą, kaip S. Paulo, Minas Gerais bei Guanabaro, pavestų spręsti gal ir ne visiškai patenkintoms rinkėjams. Gi neužmirština, jog nors atlyginimai ir buvo pakelti 70% š.m. balandį, tačiau maisto ir kitų būtinų kasdieninio vartojimo reikmenų kainos

yra pakilę žymiai aukščiau negu atlyginimai. Man dabar atrodo, kad Rio de Janeiro bene bus pats brangiausias turistinių pramogų miestas...

Vienok, vyriausybė parlamentu pravedusi kai kuriuos senųjų rinkimų įstatymų papildymus ir nekreipdama per daug dėmesio į jai daromus priekaištus dėl kaltinimų ir bedarbės, tvirtai apsisprendė iširti tikrąsias gyventojų nuotakas, leisdamas jiems netrukus pasisakyti prie rinkiminių urnų. Kadangi pagrindinėse Brazilijos valstijose yra gana stipriai išsiskitę demokratiškos dvasia, tad tenka laukti, kad šie bandomieji antrieji rinkimai po revoliucijos, vykdomi gana plačiu mastu (pirmieji rinkimai buvo S. Paulo mieste, kur buvo renkamas miesto burmistras. Juo buvo išrinktas artimas Janio Quadros pasekėjas) turėtų parodyti, ką plačiosios masės galvoja apie dabartinę vyriausybę. Tokias išvadas būtų galima pasidaryti iš rinkimų kandidatų. Mat, gubernatorių postams užimti kiekvienoje iš II-kos valstijų prieš rinkėjus yra išsirikiavę po keliolika kandidatų. Vieni jų priklauso UDN partijai, kiti PSD -- socialistų ar PTB -- darbiečių (pastaroji labai artima marksistams) ar dar kitokių vardu mažesnių politinių junginių. Tuo tarpu kai UDN yra aiški dabartinės vyriausybės rėmėja, nors jos pagrindinis kalbėtojas ir kandidatas į prezidentus dabartinis Guanabaro gubernatorius Carlos Lacerda dažnai kritikuoja Castelo Branco vyriausybę. Gi iš kitos pusės PSD ir PTB yra opozicijos partijos, anks-

čiau rėmusios J. Goulart vyriausybę. Po revoliucijos jos buvo žymiai susilpnintos, kai tų partijų vadai ir triukšmadariai buvo nušalinti, atimant jiems politines teises net 10-čiai metų. Mat tiek laiko turėsią prabėgti, anot dabartinio krašto apsaugos ministro gen. Costa da Silva, kol didžioji dalis krašto gyventojų bus išaukštėta demokratiškai galvoti.

Taigi, jeigu rinkėjai pasisakys ar už vienus ar už kitus jų valiai atiduotus nuspręsti asmenis, išto ir bus aišku, į kurią pusę linksta viešoji gyventojų nuomonė.

Verta priminti, kad priešrinkiminės kovos garsai jau trečias mėnuo vis plačiau ir garsiau aidai po visą kraštą. Taip pavyzdžiui, Guanabaro valstijoje PTB jau neteko savo pirmojo kandidato į gu-

bernatorius buv. krašto apsaugos ministro prie Kubitšek vyriausybės atsargos maršalo Teixeira Lott, kuriam vyriausias rinkimų tribunolas atėmė teisę būti kandidatu į gubernatorių. Tokio pat likimo susilaukė ir PSD kandidatas Minas Gerais valstijoje Sebastia Pais de Almeida. Šis pasakdškai turtingas asmuo, priklausęs socialistų partijai, panoro būti vienos iš didžiausių ir svarbiausių valstijų gubernatorium. Tačiau vyriausias rinkimų tribunolas jam šią teisę atėmė, primdamas dėmesį UDN partijos advokatų kaltinimus, kad de Almeida savo turtus galįs panaudoti politiniam šantažui, kas pagal rinkimų įstatymų papildymus diskvalifikuoja tokį kandidatą iš eiti į viešą politinį veikimą. Tuo

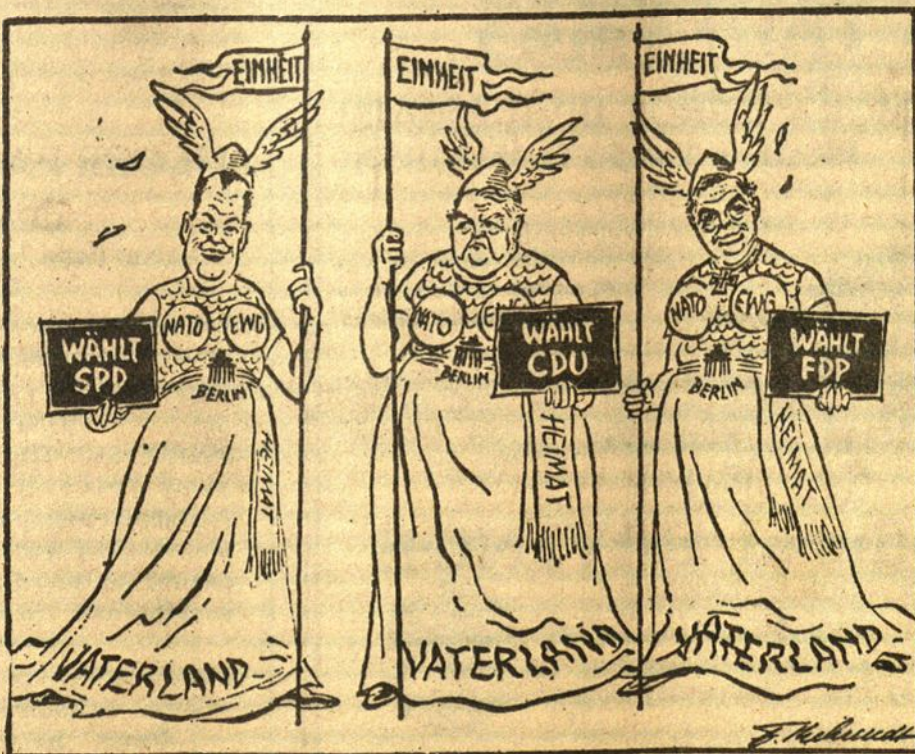
(Nukelta į 2 psl.)

SOLISTĖ ALDONA STEMPUŽIENĖ IŠPILDYS SU
SIMFONINIU ORKESTRU D. LAPINSKO KŪRINIUS
NEW YORKE IR CHICAGOJE

Kompozitoriaus Dariaus Lapinsko kūrinių koncertai įvyks spalio 10 d. New Yorke, Walt Whitman Brooklyn College salėje ir spalio 24 d. Chicagoje, Maria High School salėje. Koncertą New Yorke rengia Ateitininkų Federacijos valdyba, o Chicagoje -- Margučio radijas.

Koncerto programoje bus atlikti šie kompozitoriaus Lapinsko kūriniai: Mergaitės Dalia, dainų ciklas mezzosopranui ir orkestrui (14 laudies dainų); Koncertas fortepijonui, styginiams ir mušamiesiems instrumentams -- Adagio Allegro, Lento Lirico ir Finale; Rečitatyvas ir arija mezzosopranui ir orkestrui "Les Sept Solitudes", pagal dvi Oscarą V. Milašiaus poetas; Suita iš baletu "Daiva" -- I. Įžanga ir mergaičių šokis, II Daiva ir žaičių karalius, III Keršto šokis, IV Intermezzo, V Žaičių karaliaus mirtis ir laidotuvių maršas.

Kūrinius atliks mezzosopranas Aldona Stempužienė, pianistė Aldona Kepalaitė ir simfonijos orkestras. Diriguos pats kompozitorius Darius Lapinskas.

Vokiečiai turėjo trijų vienodų graciųjų pasirinkimą...

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

BENDRUOMENĖ ĮSITVIRTINA
PILNAMETĖS LYGYJE

Šeštadienį, rugsėjo 18 dieną, Nes Yorque Vliko ir PLB valdybų pasitarime sutarta, kad Vlikas savo atstovybes steigis ir instruktuos sutartinai su Bendruomenė, o šioji politinių, atseit, su Lietuvos nepriklausomybės byla susijusių veiksmų imsis sutartinai su Vliku. Vietiniai Bendruomenės organai, kur reikia, padės komplektuoti Tautos fondo atstovybes, kurios tačiau Vliko lėšų telkimu rūpintis Bendruomenės organų tuo neapsunkindamos, turint tačiau galvoj, kad ir Bendruomenės surenkamos aukos ryšium su Nepriklausomybės (Vasario 16) dienos minėjimais perduotinos Tautos (Vliko) fondui.

Valdybų komunikatas sutarimas gal ir kitais žodžiais bus praneštas, bet tokia atrodė jo esmė: tebtin to dalyko greitą apsvartymą eiga ir sklandų (be opozicijos) priėmimą.

Šis sutarimas liečia visą Vliko ir Bendruomenės veikimo plotą, tik suprantama, Jungtinėse Valstybėse jis tinka kiek modifikuotas, nes Vlikui čia nereikia steigti atstovybių, o nepriklausomybinėje veikloje bei lėšų jai telkime čia turi vaidmenį ir žodį dar ir Am. Liet. Taryba.

Tad Bendruomenės organizacija pripažinta esanti pilnametės, kaip veiksmi visose visuomeninio darbo šakose, neišskiriant ir vadinamosios politinės.

Iš tikrųjų, visa mūsų išeivijos viešoji bendrinė veikla visuose kraštuose, -- išskyrus tik Jungtines Valstybes, kur yra kiek kitaip -- vyksta vienu ar kitu pavaldumu suorganizuotos Bendruomenės rėmuose, nepaisant priminimų, kad Bendruomenė esanti skirtinga tik grynai kultūrinio pobūdžio darbams. Viena -- ir kultūrinio pobūdžio mūsiškiai darbai dabar yra susieti su bendruomenės politinio tikslo, o antra, -- jei Bendruomenė tikrai būtų išjungta iš vadinamojo grynųjų politinio veikimo, tai Lietuvos bylos propaganda visur, net ir Jungt. Valstybių kolonijose didžiojo daly, liktų be kojų, be rankų ir be balso.

Tiesa, pasitarime buvo samprotauta, kad Lietuvos bylos politinės vaivairavimas ir vykdymas yra specialybė, reikalaujanti atitinkamos prigimties ir įgudimo turinčių pajėgų. Bendruomenės organai, renkami ne vien grynųjų politinio veikimo šakai, dažnai gali būti sudaryti iš asmenų, neapsigimusių politišku charakteriu ir neturinčių įgūdžio tokiems darbams. Bendruomenė susidedanti ne tik iš individų, bet ir iš teikinių, atsidėjusių grynajai politinei veiklai, tad iš jų gali būti tiksliau atrenkami kvalifikučiausi politinės veiklos vairuotojai bei vykdytojai. Kaip tik tuo būdu sukurtas Vlikas, tad tą būdą jis laikė tinkamiausiu ir Vliko atstovyboms sudaryti paskiriose kraštuose.

Bet PLB valdyba tučtuojau nurodė žinanti, kad statutiniuose Bendruomenės organuose gali būti ne visi apsigimę ir įgudę politikai, ar gali jų tenai net ir iš viso nebūti, tačiau tie organai, lietuvių visuomenės ar bent jos gyvojo ir veikliojo branduolio išrinkti reprezentantai, vistiek turi autoritetą veikti tos visuomenės vardu. O nebūdami visų sričių specialistai, jie atrenka paskiroms veikimo šakoms geriausius turimus ekspertus ir dalindami su jais turimuoju autoritetu, įgalioja juos atitinkamose srityse veikti už Bendruomenės organus ir juos išrinkusią vi-

suomenę. Taip išvengiama žalingų lygiagretumų ir painiavos akyse tų institucijų, į kurias mūsų veiksmams kreipiami.

Gyvi tokio susitvarkymo pavyzdžiai yra ypač Australijos ir Kanados Lietuvių Bendruomenės, kurios jau seniai turi taip sudarytus politinės akcijos vienetus, gana sėkmingai veikiančius. Kai Vlikas savo ruožtu ėmė steigti Australijoje atstovybę (Darbininkas tas atstovybes pavadino viliukiais), ten kilo klausimas, kaip čia dabar bus. Tas ir buvo galutinis aktinas PLB valdybai atvykti pas Vliką pasikalbėti. Tų PLB valdybos išryškintų aplinkybių būta Vlike ne visai atidžiai įvertintų. Padėčiai išryškėjus, be ilgų kalbų susiformulavo sakyta: šis Vliko - PLB sutarimas skamba lyg duotas už duotą. Bet iš esmės tai yra ištisinis Bendruomenės funkcijų pripažinimas ir politinės veiklos srityje, -- srityje, kurioje Bendruomenė seniai veikia, bet kurioje pilnametės kas jos veiksnumas bent teoriškai dar ginčijamas Am. Liet. Taryboje, o ligi šiol po klausukų kybojo ir Vlike.

Šalys, -- kurios pasitarime kratėsi mūsų ir jų pozicijų, o stengėsi pabrėžti esančios tik mes, -- patenkintos, PLB valdyba grįžo namo vežina pilno veiksmumo pripažinimu, o Vliko valdyba atrodė lyg dvasia nusipraususi.

Politinio veiksmumo pripažinimas, be abejo, gana plačiai turės galios ir Jungtinėse Valstybėse. Neilgai truko sutarti dėl PLB valdybai knietėjusios viliukų problemos, bet posėdis buvo ilgas ir kalbėjo jame daug, -- anot Vliko pirmininko, apie visus dalykus ir jų negeroves. Kalbėjo apie Jungtinėse Valstybėse Bendruomenės rengiamo jaunimo kongreso politinę dalį, apie kongresinių rezoliucijų akciją, apie lapkričio manifestaciją, apie organizacinę ir politinę informacijos derinimą ir, kur būvus, kur ne, vis užkliuvinėjo už temos Veidu (Lietuvą) variantų: ne tik Vlikui, o ir visiems, taigi ir Bendruomenės vadovams nuolat tenka susidurti su įvairiausiais ryšium su Lietuvos byla iškilančiais faktais ir klausimais ir tenka dairytis aiškų ar bent orakuliškų atsakymų. Visi tie reikalai, regis, bus sugundę Vliko ir PLB valdybas, neperilgiausiai dėsus, ir vėl susitikti, galbūt Clevelande. (vr)

DR. ALGIRDO J. GREIMO
PASIKLAUSIUS

Velionis Algimantas Mackus savo laiku man sužavėtas pasakojo apie sumanymą į šių metų Santaros - Šviesos suvažiavimą pakviesti Prancūzijos kultūriniam gyvenime pasireiškusių tautiečių, Baltrušaitį, Greimą ir Mlašių. Pasikeitimas mintimis su tokiais asmenimis be abejo padėtų praplėsti mūsų horizontus ir praktiškai būtų žymiai vertingesnis už buvusius taip vadinamus Kultūros Kongresus. Tačiau iš to sumanymo tiek teišėjo, kad šviesiečius atlatyti galėjo prof. dr. Algirdas Julius Greimas, vasaros metu skaitęs paskaitas Montreale ir Toronto universitetuose. Šalia suvažiavimo Dr. Greimas dar kalbėjo New Yorque, apie ką išsamiai Dirvoje atpasakojo (v.r.), ir praėjus penktadienį Chicagoje.

Čia jam buvo, gali sakyti, "užkrauta" itin slidi tema. Jis kalbėjo užsienio politikos klausimais: "Prancūzija, Europa ir pasaulis šiandien". Sakau, kad tai slidi, dar daugiau, tiesiog pavojinga tema, nes tai žinaiš savo asmeniško patyrimo.

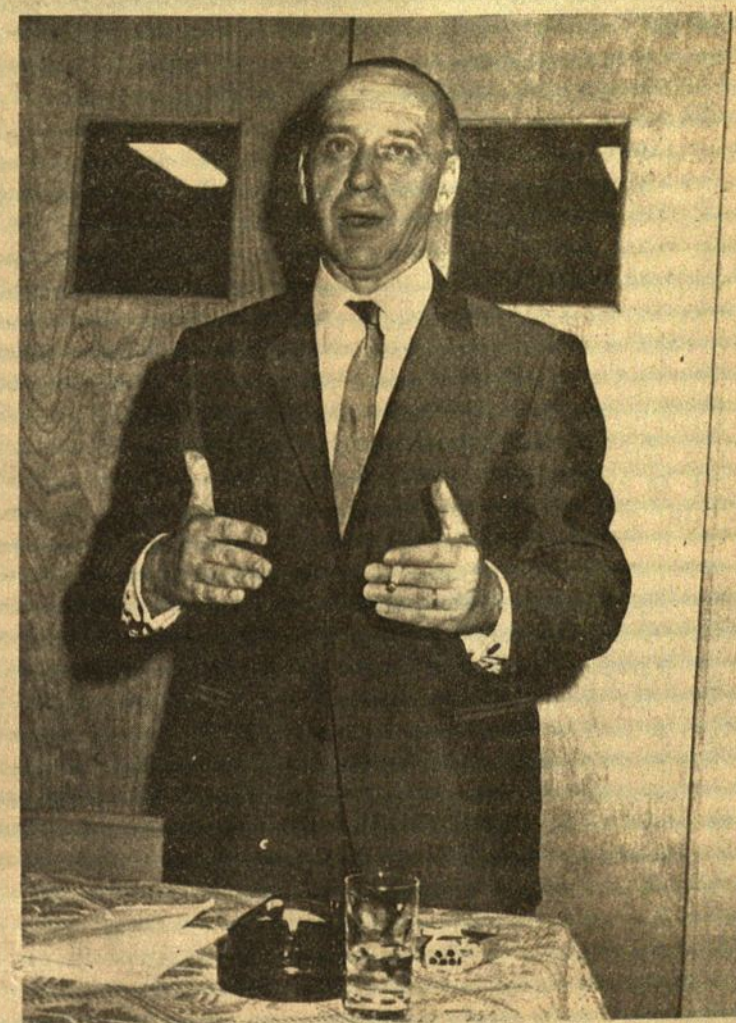
Kai Jonas Čiuberkis pakvietė mane rašyti tomis temomis į Dirvą, aš ilgai dvejojau, ar verta pradėti. Kokia prasmė į lietuvišką laikraštį rašyti tai, ką jau visi žino iš anglų dienraščių, radijo, televizijos? Pranašu savųjų tarpe nebūsi, tai rodo paties Jėzaus Kristaus patyrimas, ir kiekviena originalesnė spekuliacija šioje srityje skaitytojų gali būti sutikta tik antakų pakėlimu: iš kur jis tai žino? Reikia dar atsiminti, kad užsienio politika mūsų senesnioji ateivijos karta domėsi nenuo šian dien. Ir tai nenuostabu. Mažakrašto, kaip Lietuva, likimas yra labai tampriai susijęs su vėjais tarptautinės politikos laukuose. (Amerikoje būklė kitokia. Tai milžiniškas kraštas, kuris gali išsiversti be likusio pasaulio. Taip bent atrodė šio krašto masės žmogui, kuris užsienio politikos klausimams skiria daug mažiau dėmesio kaip europietis.)

Dėl viso to man atrodė, kad tokios temos užkrovėjas brangiam svečiui pametė po kojų slidžią bananą žievę, ant kurios jis galėjo lengvai paslysti. Už tat man asmeniškai buvo itin įdomu, kaip svecias iš Paryžiaus susidorsos su tuo uždaviniu.

Kaip teisingai svečią pristatydami pastebėjo Karolis Drungas, dr. Greimas yra išeivijos ideala. Iš vienos pusės, jis pasiekė tokių rezultatų savo naujoje tėvynėje, kad yra siunčiamas į užsienius kaip Prancūzijos kultūros elito reprezentantas, iš kitos -- jis liko nuoširdžiu tautiečiu, nuolat besisielojančiu Lietuvos ir lietuvių reikalais. Savaime aišku, kad tai svečias žodžiams duoda tam tikro autoriteto. Už tat nenuostabu, kad jo pasiklausyti prigrūdėjo pilna Jaunimo Centro apatinė salė -- keletas šimtų žmonių. Dauguma buvo senesnės kartos atstovų, būčiau kad amžiaus vidurkis turėtų stiekti 60 ar daugiau metų. Bet tai nenuostabu. Kaip sakiau, užsienio politika daugiau buvo domimasi Lietuvoje. Ir kas ten ją pradėjo domėtis, šiandien čia pasiekė jau gražaus amželio.

Prelegentas pradėjo teigimu, kad jo tikslas neesąs ką nors mokyt, bet tik išprovokuoti galvojimą politiniuose klausimuose. Politika nėra nei moralė, nei sentimentas, bet šaltas faktų įvertinimas, ieškojimas naujųėjimų komplikuojuose žachmatų lentoje. Bet tokio politinio galvojimo Greimas pasigedęs savo tautiečių tarpe. Pavyzdžiui, kai Lietuvos nepriklausomybei pradėjo grėsti pavojus, privačiai buvo svarstoma, su kuo geriau susidėti -- rusais ar vokiečiais. Apie trečią galimybę -- glaudesnius santykius su lenkais, užmirštant teritorinį ginčą, buvo bijoma ir užsiminti. Tuo tarpu išėjo taip, kad Lenkija turi geresnį satelito statusą negu Lietuva, tiesiogiai įjungta į Sovietų Sąjungą. Dr. Greimas nertvino, kad taip -- susidėjus tokią sąjungą su Lenkija, -- iš tikro Lietuvai ir būtų geriau iš-

ma politiniuose klausimuose. Politika nėra nei moralė, nei sentimentas, bet šaltas faktų įvertinimas, ieškojimas naujųėjimų komplikuojuose žachmatų lentoje. Bet tokio politinio galvojimo Greimas pasigedęs savo tautiečių tarpe. Pavyzdžiui, kai Lietuvos nepriklausomybei pradėjo grėsti pavojus, privačiai buvo svarstoma, su kuo geriau susidėti -- rusais ar vokiečiais. Apie trečią galimybę -- glaudesnius santykius su lenkais, užmirštant teritorinį ginčą, buvo bijoma ir užsiminti. Tuo tarpu išėjo taip, kad Lenkija turi geresnį satelito statusą negu Lietuva, tiesiogiai įjungta į Sovietų Sąjungą. Dr. Greimas nertvino, kad taip -- susidėjus tokią sąjungą su Lenkija, -- iš tikro Lietuvai ir būtų geriau iš-

Prof. Algirdas J. Greimas paskaitos metu Santaros - Šviesos suruoštame Chicagoje susirinkime. V.A. Račkausko nuotrauka

ėje. Tai tik pavyzdys tezei, kad politikoje reikia skaitytis su visomis galimybėmis ir reikia mokėti kartais eiti patiemis su savo jausmais į kompromisus.

Po tokios tikrai iššaukiančios įžangos sekė kiek lūdnėsne dalis. Algirdą ir Oną Greimus priėmusių ir vaišinius draugų garbei reikla pastebėti, kad jie taip gerai, tikrai lietuviškai,ėjo tas savo pareigas, kad jų svečias tikrai neturėjo laiko per paskutines tris savaites pasekti paskutinius įvykius ir pasirošti paskaitai. Kai kurių jo paminėtų įvykių užkulisinės priežastys nebuvo visai patikimos, o kai kurios net netikslios.

Savaime aišku, kad paskaitininkas buvo Prancūzijos, o ypač jos prezidento de Gaulle politikos teisingas. Europa neesanti tokia pat, kurią 1950 metais ar dar anksčiau paliko buvę DP. Ji daranti sparčią ūkinę ir kultūrinę pažangą. Kartu ji norinti ir didesnės nepriklausomybės politinėje ir ūkinėje srityje. Tai ir yra kon-

Dirvos bendradarbis Vytautas Meškauskas reiškia abejones dėl prof. A. Greimo iškeltų politinių prielaidų. Prieky sėdi generolai Reklaitis, Mieželis ir Mustelkis. V.A. Račkausko nuotrauka

laikyti savo satelitus, nes jų didesnė laisvė tokiu atvejunesudaro pavojaus pačių sovietų saugumui.

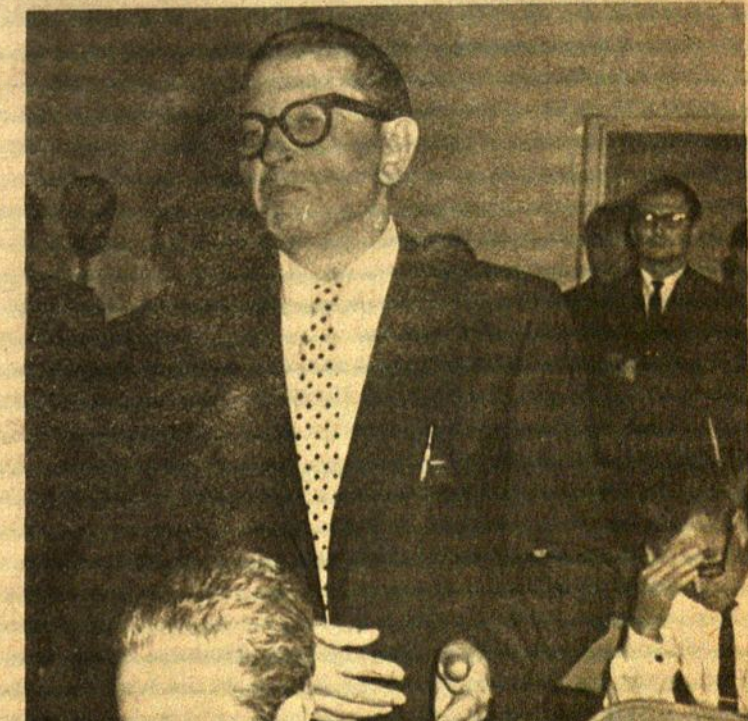
Išeinant iš dabartinės būklės lietuvių politinis tikslas būtų pagerinti savo būklę galimybių rėmuose. Greimas labai skeptiškai žiūri į išeivijos demonstracijas. Jomis sunku paveikti Amerikos politinę liniją, kuri yra nustatoma išeinant iš viso krašto interesų, taip kaip juos supranta jos nustatytojai. Tam tikra prasme jos net galinčios pakenkti, nes sužadina sovietų budrumą. Prelegentas yra nustelkęs už asmeniško kontakto su Lietuvoje likusiais palaikymą. Galimas ir tam tikra kultūrinis, tačiau grynai privatus, bendradarbiavimas, siekiant praplėsti savo korespondencijos partnerių bendrą ir specifinį atskirų mokslų ar technikos šakų žinojimo horizontą. Juo gudresni, juo daugiau žinių turės Lietuvoje gyveną, juo lengviau jiems bus išnaudoti tas progas, kurias jiems patieks nuolat besikeičiantis gyvenimas.

Aišku, kad tas pasitlymas susilaukė skeptiškų atsiliepimų iš klausytojų tarpo. Ir toks susirašinėjimas gali padaryti žalos tokių laišku gavėjams. Greimas į tai pastebėjo, kad, tiesa, Lietuvos gyventojai, ypač senesni, labai bijo ir viską įtaria, tačiau jaunimo tarpe jis sutikęs tokių, kurie savo kultūrinio ar profesinio žingeidumo labai sutikę rizikuoti ir kalėjimu. Visų vistiek kalėjimas nesusodins.

Beje, Greimas tokią politiką, t.y. lietuvių pristatymą prie susidariusios padėties pavadino "paleckine", kas sulaukė skaitlinių protestų. B. Raila siūlė jau geriau ją vadinti "Sniečkine" ar kaip kitaip, bet tik ne politinės iškamšos Palecko vardu. Su kuo paskaitininkas ir sutiko.

Bendras įspūdis, kad Greimas yra labai geras kalbėtojas, turintis stiprų humoro pajautimą ir logišką, aštrų galvojimą. Užsienio politikos laukuose jis ne per didžiausias specialistas, tačiau jis pats savo uždaviniu laikė ne tiek apšvietimą, kiek sužadinti galvojimą. Atrodo, kad tai jam 100% pasisekė. Už tat komplimentas priklauso ir to vakaro rengėjams.

Vytautas Meškauskas

Dirvos bendradarbis Bronys Raila diskusijose pasisakė prieš iškeltą Palecko vaidmenį Lietuvos politiniame gyvenime. Jo manymu Sniečkus ten vaidina žymesnį vaidmenį. V.A. Račkausko nuotrauka

Jaunimo Centro salė Chicagoje buvo perpildyta žmonėmis susirinkusiais pasiklausyti prof. A. Greimo paskaitos. V.A. Račkausko nuotrauka

NIDOS LEIDYKLOS PLANAI

Londoniškis Nidos Knygų Klubas yra jau atidavęs rišyklon ir netrukus pradės siuntinėti savo nariams didžiulį Jurgio Gliados romaną AGONIJA. Rašytojas čia vaizduoja paskutines nepriklausomos Lietuvos dienas, pradedant sovietų ultimatumais ir baigiant paleckinės vyriausybės sudarymu. Romane išskyla prieš skaitytąją ir daug ligi šiol nežinomų dalykų, o pats priminimas anų metų duos progos skaitytojams atsiviežinti ir prisiminti kas ir kaip įvyko.

Ta proga verta pasakyti, ką gi daugiau žada duoti Nidos Knygų Klubas ir ką jis daro.

Ligi šiol skaitytojai jau yra gavę 3 toms kanaaninko Mykolo Vaitkaus atsiminimų. Laukia nešamas į spaustuve ketvirtasis tomas PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, kuris baigiamas pirmuoju pasauliniu karu. Kanaaninkas dabar vėl rašo atsiminimus apie nepriklausomybės laikus -- NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĘ. Tų nepriklausomybinių atsiminimų,

tur būt, susidarys dar ne vienas tomas, ir reikia tikėtis, kad jie bus patys įdomiausi skaitytojų ir labiausiai pravartūs mūsų literatūros istorijai, nes juose susitiksim su daugeliu žymių savo literatūros, apskritai rašto ir visuomenės ar valstybinio gyvenimo žmonių.

Leidyklos žinioje dar yra jos pasimintieji išleisti taip pat išdėstę ar išdėstę atsiminimais remiantis parašytieji darbai: Bronio Raišio LAUMIŲ JUOSTA, Juozo Švaisto DANGUS DEBESYSE, Jono Miškinio apie Džukiją ir Jono Strumskio apie savo neramų gyvenimą. Pažadėjęs tokią knygą yra ir mūsų teatro veteranas teatrologas Stasys Pilka apie teatro ir literatūros žymiuosius žmones. Poetas Jonas Aistis yra pažadėjęs visada skaitytojų įdomių savo straipsnių rinktinę.

Leidykla yra gavusi Antano Tulio novelių rinkinį INICIALAI PO TILTU ir Juozo Tininio NUSKANDINTAS ŽIEDAS. Su Antanu Vaitulaičiu sutarta išleisti naują laida jo MŪSŲ MAŽĄJĄ SESERĮ ir tariamasi dėl naujo novelių rinkinio ir dėl legendų knygos. Laukiama įdomaus romano iš Petro Tarulio, Alė Rūta yra pažadėjusi romaną ir novelių rinkinį. Su Jonu Žmuidzinu tariamasi dėl novelių rinkinio. Beletristikos knygą yra pažadėjęs Aloyzas Baronas. Seniai laukia eilės K. Barėno novelių rinkinys, kuris netrukus žada būti papildytas romano bandymu. Savo novelių rinktinę žadėjo duoti Vytautas Alantas.

Metų sąvartoje išleidžiamas literatūros metraštis ANTRŲ PRADALGĖ, kuriame, šalia jau žinomųjų, pasirodys su savo kūrėjų keletas naujų talentų.

Su Europos Lietuvių Studijų Savaitės vadovais apsvaistytą ir sutarta leisti atskira knyga šiemetinės paskaitas. Jas leisti skatina mintis, kad Nidos Knygų Klubas prenumeratorių yra inteligentiški žmonės ir nesitenkina vien beletristika ar atsiminimais: jie domisi dar ir politika, filosofija, literatūra, istorija. Šitą jų domėjimąsi iš dalies galės patenkinti toksi paskaitų rinkinys. Osavo ruožtu tokią knygą būtų indėlis į mūsų mokslinę literatūrą.

Dar toliau eidamas, Nidos Knygų Klubas yra pasižadėjęs išleisti bent trejetą toms prof. Dr. Jono Griniaus kritikos straipsnių ir literatūrinių studijų. Manoma, kad ir tą pasiryžimą skaitytojai palaikys būtinu. Be to, norima patenkinti ir kitą, jau pačių skaitytojų kelią pagedavimą --

Laimutės ir Birutės draugovės Clevelande skautės su savo vadovėmis Šenbergienė ir Kavalionienė J. Garlos nuotrauka

LITUANISTINĖ ENCIKLOPEDIJA ANGLŲ KALBA

Nepriklausomoje Lietuvoje pradėta leisti Lietuviškąją Enciklopediją sutrukdė rusų okupacija, sustabdžiusi jos leidimą 1944 metais. Nutrauktą leidimą iš naujo pradėjo ir tebetęsia lietuviai išsiviečiai sveturi.

Naujai Lietuvių Enciklopedijos leidimas buvo pradėtas be jokio kapitalo ir grynai vieno žmogaus asmenine atsakomybe, be jokių mecenatų paramos. Buvo balsų, reiškiusių nepasitikėjimą ir kėlusių abejonių. Nepaisant visų sunkumų, daugelis tautiečių LE prenumeruodami atėjo talkon. Jūsų prenumeratos ir įgalino darbą tęsti. Susidarė savotiškas fondas: išleisto tomo pajamos įgalindavo leisti kitą tomą.

Giliausia pagarba ir nuoširdžiausi dėkingumai galiu praneš-

ti, kad LE leidimą užbaigsime XXXV-jų tomu. Taigi pilnas leidinys sudarys 35 toms. Įpaskutinįjį (XXXV) tomą bus sudėti ir papildymai bei patikslinimai; jį išleisime 1966 m.

LE daugiau ar mažiau yra skirta saviesiems -- lietuviams, nors, tiesa, LE turi ir kelios dešimtys svetimųjų bibliotekų bei asmenų JAV ir kitur.

Tiek anksčiau, tiek ir dabar apie Lietuvą Vakarų kalbomis veikalų beveik nėra. Dėl to ir svetimųjų šaltiniuose pilna netikslumų ir net netiesos, žalingos Lietuvai. Todėl yra gyvas reikalas mums patiems partipinti veikalų apie Lietuvą ir svetimomis kalbomis. Taip pat jau ir lietuvių tarpe yra gana daug, kurie, svetur gimę ir auge, nebemoka savo tėvų kalbos, o apie Lietuvą ieško žinių: ne tik šiaip sau ką nors apie tėvų gimtąjį kraštą sužinoti, bet ir mokslo darbams. Taigi ir daliai lietuvių jau reikia veikalų apie Lietuvą jiems suprantama kalba. Be to, neretai į leidyklą (žinome, kad ir į kitas įstaigas) kreipiasi svetimieji, ieškodami prielankų jiems suprantama kalba šaltinių apie Lietuvą aplamai.

Yra kilius mintis išleisti lituanistinę (Lietuvos kraštas ir istorija, žmonės ir kt.) enciklopediją anglų kalba. Manoma, kad tokiu leidiniu būtų užpildyta ne tik esanti spraga, bet kartu atitaisytos netiesingos žinios apie Lietuvą. Aktualu tai ir dėl to, kad okupantai rusai taip pat jau imasi teikti savo "informacijas" apie Lietuvą ir Vakarų kalbomis.

Ši mintis buvo ilgai brandinta, aiškintasi, tartasi. O kai ji buvo jau kiek plačiau žinoma, ir mūsų spauda palankiai atsiliepė skatinama tokį leidinį būtinai leisti. Vėliau tam pritarė ir į rezoliucijas įrašė Kultūros Kongresas (Chicagoje), Lietuvos Vyčių Seimas (Bostone), Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas (New York).

Toks spontaniškas pritarimas rodo, kad šitokia enciklopedija yra tikrai reikalinga. Lietuvių Enciklopedijos leidykla, sulaukusi plataus pritarimo, pasiryžė lituanistinę enciklopediją anglų kalba leisti. Bet ir vėl, kaip ir anksčiau LE sumanius leisti, susiduriame su sunkumu, iš kur imti lėšų. Todėl ir vėl visos viltys nyksta į savuosius, vėl į lietuvius, tikintis talkos ir paramos

ją užsisakant. Talkos bei paramos tiek daug, kiek daug ir kaip nuoširdžios buvo sulaukta leidžiant LE.

Į svetimuosius (asmenis bei bibliotekas) galėsime kreiptis tik I-jį tomą išleisdami, nes prospektą leidžiant jau reikės duoti puslapių teksto ištraukų ir iliustracijų. Taigi visos mūsų viltys -- platus visų pritarimas, todėl šį svarbų reikalą atiduodame į Jūsų rankas, tikėdamiesi sulaukti Jūsų pritarimo ir prenumeratų. Kaip LE, taip ir lituanistinės enciklopedijos anglų kalba išleidimas priklausys tik nuo Jūsų nuoširdaus atsiliepimo.

Ne vien tik lietuviai pritaria šiam sumanymui. Pritaria bei skatina ir svetimieji. Š.m. birželio mėn. yra gautas Popiežiaus Pauliaus VI laiškas, kuriame tarp kitko rašoma: "... Kristaus Vietininkas, už parodytą prielanku-

mą labai dėkodamas, dėl šio darbo jus labai sveikina ir karštai linki, kad dieviškajai malonei padedant, jūsų bendros pastangos laimingai privestų prie artimos ir trokšamos darbo užbaigos ir kad įvyktų jūsų pasiryžimas išleisti tą pačią Enciklopediją ir anglų kalba. Jo šventenybė, meldamas visagalio Dievo veiksmingiausios pagalbos ir šviesos, tau ir visiems, kurie rūpinasi šio veikalų leidimu, būtent: leidėjui, redaktoriams ir bendradarbiams mieliausiai teikia prašytąjį Apaštališkąjį Palaiminimą".

Dažnai girdima, kad esama nuovargio paremti vieno ar kito leidinio-knygos išleidimą, prisidedant darbu ar pinigų prie to ar kito lietuvių kultūrai, lietuvių tautai bei valstybei naudingo ir reikalingo darbo. Tačiau be pastangų nieko nepasiekama. Ar nekėlė nuovargio ir Aušros, Varpo, Tėvynės Sargo leidimas? Niekam nepriekaištaujame, bet nemanome, kad bent vienas iš mūsų, gyvenęs Vakarų laisvajame pasaulyje, išdrįstų pasiskųsti savo nuovargiu ar nepritekliu savo artimajam, pasilikusiam krašte ar ištremtam kančiai.

Darbą norime pradėti 1966 m. pradžioje ir I-jį tomą galėtume jau išleisti 1967 m. Viso būtų 6 tomų. Kiekvienas tomas bus 608-640 psl., labai gero popieriaus, keturis viršeliais gražiai įrištas. Visų tomų kaina būtų \$90.00. Jus manome išleisti per 5 metus.

Pranešdami šį mūsų sumanymą Jums, labai nuoširdžiai prašome Jūsų talkos ir paramos prenumerata. Malonėkite užpildyti žemiau atspausdintą pritarimo numeratą.

Susiradus reikiamam skaičiui prenumeratorių, dar šiemet atskiru laišku Jums pranešime apie jos leidimą.

Su didele pagarba ir nuoširdžia padėka --

Jūsų Lietuvių Enciklopedijos Leidykla.

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI NAUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ

SENIAUSIA, VIENA IŠ PIRMŲJŲ SIUNTINIŲ FIRMŲ AMERIKOJE

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

GARANTUOJA:

Pristatymą pilnai ir saugiai trumpiausiu laiku Jūsų siuntinio giminėms USSR

Draudimą Jūsų siuntiniui nuo bet kurios rūšies rizikos

Jokių papildomų rinkliavų iš siuntinio gavėjo.

Kainas be konkurencijos ir gausų pasirinkimą prekių, audinių ir dirbinių mūsų centrinėje įstaigoje bei visuose skyriuose.

VYRIAUSIA ISTAIGA

718 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19108
Telef. WA 5-3455

CENTRINĖ ISTAIGA

NEW YORKUI
220 Park Avenue South,
Phone: 982-8410

Uptown Phila. skyrius
Philadelphia, Pa. 19123
Walnut 5-8878

BALTIMORE
3206 Eastern Avenue
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

BOSTON
390 West Broadway
South Boston 27, Mass.
AN 8-8764

CHICAGO
4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
FR 6-6399

Branch
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.
BE 5-7788

CLEVELAND
7023 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
UT 1-0807

DETROIT
6460 Michigan Avenue
Detroit 10, Mich.
TA 5-7560

ELIZABETH
943 Elizabeth Avenue
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

HAMTRAMCK
11415 Jos. Campau Avenue
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

KANSAS CITY
18 S. Bethany
Kansas City, Kansas
AT 1-1757

LOS ANGELES
3216 Sunset Blvd.
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

MIAMI
2755 Biscayne Blvd.
Miami 37, Florida
FR 9-8712

MINNEAPOLIS
217 E. Hennepin Street
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

NEW BRITAIN, Conn. 06051
c/o N. Yaskewich
165 Hartford Avenue

OMAHA
5524 S. 32nd Street
Omaha, Nebr.
731-8577

PITTSBURGH
346 Third Avenue
Pittsburgh 22, Pa.
GR 1-3712

ROCHESTER
683 Hudson Avenue
Rochester 21, N. Y.
BA 5-5923

SAN FRANCISCO
1236 Ninth Avenue
San Francisco 22, Calif.
LO 4-7981

SEATTLE, Wash. 98103
1512 N. 39 St.
ME 3-1853

TRENTON
730 Liberty Street
Trenton, N. J.
LY 9-9163

KOSTAS BUTKUS

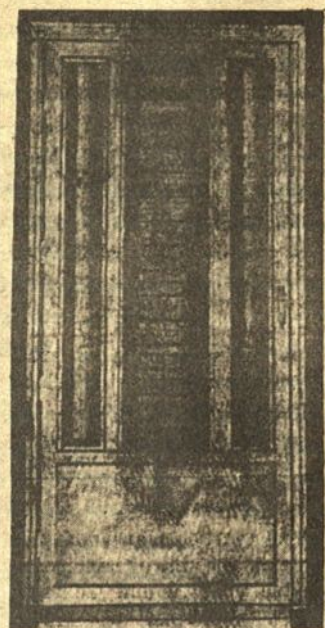
LO - KOST CO.

NAMŲ PAGERINIMO BENDROVĖ

3407 W. 71st Street

CHICAGO, ILL. 60629

Telefonai: PR 8-2781 rytais ir vakarais
LU 5-6291 bet kuriuo laiku.

DURYS

Kostas Butkus sukonstruotas ir užpatentuotas tvoros, langai, stogeliai, vonioms durys, kraituvių sumoderninimas ir kiti modernūs namų pagerinimai. Geriausio metalo didžiausias pasirinkimas. Ruošiamiesi ką nors pagerinti kreikitės į mus ir su tokia informacija nemokamai, o jūs sutausite pinigų ir gausite geriausią medžiagą ir darbą.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. 3 Str. French Cognac 5th 4.59
2. Grain Alcohol 190 proof U.S.P. 5th 4.89
3. Armagnac Imp. French Brandy 5th 4.39
4. Riccadonna Vermouth 30 oz. Bott. 1.29

5. Zubrovka 100 proof 5th 4.75
6. Napoleon Imp. French Vermouth 5th 1.19
7. Bordeaux French Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Juozas Stempužis, Tėvynės Garsų radijo vedėjas, rugsėjo 17 d. programoje nuoširdaus bendradarbiavimo dvasioje iškėlė Dirvos 50 metų gyvavimą.

• Pianisto A. Kuprevičiaus ir sol. Ir. Stankūnaitės koncertas įvyks spalio 23 d. Naujosios parapijos salėje.

Po koncerto žemutinėje salėje bus vaisės prie stalų ir šokiai.

Šv. Kazimiero Lituaništinės Mokyklos Tėvų Komitetas maloniai kviečia visus tą vakarą paskirti šiam koncertui.

Jei lietuviškai mokyklai padėsit — niekad nesigailėsit!

Bilietus šiam koncertui galima įsigyti: "Patria" krautuvėje, E. 185 St., tel. 531-6720; Spaudos Kioske ir pas Sušinskię telef. 531-7727.

MINĖS M.K. ČIURLIONĖ

Rugsėjo 22 d. sukako 90 metų nuo M.K. Čiurlionio gimimo datos. Didžiojo mūsų dailininko ir muziko gimtadienio prisiminimui Baltijos Aido radijas pirmadienį rugsėjo 27 d., 8-9 val. vak. per

Į Lietuvį Dieną taip pat atsilankė ir kandidatas į Clevelando burmistrus R. Perk, kuris pasakė turiningą kalbą. Nuotraukoje iš kairės: dr. V. Ramanauskas, R. Perk, K. Karpius ir inž. A. Pautienius.

WXEN-FM (106.5) radijo stotį transliuos Čiurlionio kūrinių koncertą. Programoje — Styginis kvartetas, simfoninė poema Miškas, ir fortepijono kūrinių. Lietuvių ir anglų kalbomis apybraižas apie Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą skaitys J. Stempužis ir R. Kudukis.

Šią programą globoja Lietuvių Bendruomenės I-os apylinkės valdyba.

* RALPH J. PERKO kandidatai remti Lietuvių Komiteto steigiamasis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 26 d. 2.30 val. p.p. Čiurlionio Ansamblio namuose.

* VYSK. VALANČIAUS lituanistinėje mokykloje nuo šio šeštadienio rugsėjo 25 d. visose klasių pamokos pradedamos 9 val.

15 min. Pamokos baigiamos — 12 val. Tėveliai prašomi įduoti vaikams po 1 dol. už rašomąją medžiagą ir atitinkamą sumą už vadovėlius.

• Ralph A. McAllister, esą, kalbės Lietuviių Konservatorių Klubu susirinkime rugsėjo 24 d., 8 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose. Kandidatas į miesto burmistrus pasirinko temą "Mokykla, miestas ir kontroversija".

VYSKUPO VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS CLEVELANDE KANKLININKĖS DIDŽIUOJASI BOSINĖMS KANKLĖMS

Prie naujų "bosinių" kanklių O. ir A. Mikulskiai ir muz. J. Žilėvičius.

Nedaug išeivijoje turime kanklių orkestrų, kurie rodytųsi plačiai visuomenei. Tuo tarpu žinome kanklių orkestrą, vadovaujamą užsitarnavusios kanklininkės Onos Mikulskienės, veikiantį prie lituanistinės mokyklos Clevelande. Kitas kanklininkių orkestras, tos pat veteranės vadovaujamas, veikia prie Čiurlionio ansamblio, kuris yra V. Europoje mūsų kanklės išgarsinęs, ir T. Dzikičienės Vaidelių kanklininkių būrelis, taip pat plačiai veikiantis toli nuo savo kolonijos, New Yorko, ribų.

DIRVOS VAKARAS,

pirmasis rudens sezono parengimas,
įvyks **š. m. rugsėjo mėn. 25 d.,**
Šv. Jurgio parapijos salėje.

PROGRAMOJE — CLEVELANDO VYRŲ OKTETO koncertas.
Solistė I. GRIGALIŪNAITĖ.

VAKARIENĖ — BUFETAS — ŠOKIAI —

Šokiams gros populiariusis MELLODY BAND orkestras.

PRADŽIA: 7:30 VAL. VAK.

PAKVIETIMŲ KAINA — 6 DOL.

Iš anksto pakvietimus prašoma įsigyti Dirvoje ar pas ALT S-gos valdybos narius.

Čiurlionio ansamblis Lietuviių Dienoje išpildęs programą. Nuotraukoje Vl. Plečkaitis, ansamblio valdybos pirmininkas, diriguoja ansambliui.

J. Garlos nuotrauka

skamba ir chorui pritiriamas kanklėmis.

Kiek teko patirti, vieno mecenato dėka Vysk. Valančiaus mokyklos kanklių orkestrui padovanota mikrofona, kas koncertų metu žymiai sustiprins ir geriau rezonuos kanklių muzikos palydą.

J. Žilėvičius

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

MŪSŲ MIRUSIEJI

JUZIFA JANKAUSKAS, iš 1030 Dillewood Rd., pašarvota Della Jakubs & Son laidojimo namuose, 936 E. 185 gt., buvo palaidota rugsėjo 22 d., Kalvarijos kapinėse.

ELEONORA ŠIMKUS, iš 593 Meadowlane Dr., Richmond Hts., buvo pašarvota Della Jakubs & Son laidojimo namuose, 6221 Edna Ave, ir palaidota rugsėjo 22 d. All Souls kapinėse.

• Burmistras Ralph S. Locher yra gimęs Europoje ir supranta mūsų problemas. Jis atvyko į Ameriką lygiai kaip ir daugelis iš mūsų, ir čia įsikūrus sugebėjo išnaudoti savo gabumus tarnaujant tautai, savo valstijai ir miestui.

Clevelande pirma jis buvo teisių sk. direktorium ir tuo būdu įgijo daug patirties miesto administracijoje.

Savo rinkiminę kampaniją jis remia atliktais darbais ir šio miesto laimėjimais.

Miestas auga ir klesti. Tos pažangos išlaikymui reikalingas tęstinumas patyrusios miesto vadovybės.

Pirminiuose rinkimuose, rugsėjo 28 d. Clevelando gyventojai kviečiami balsuoti už burmistrą Ralph S. Locher. (Sk.)

Clevelandas šiandien — klestintis miestas, tarnaujantis pramonei, tarnaujantis darbininkijai, tarnaujantis visuomenei!

Išlaikykime jį tokiu!

Perrinkite RALPH S. LOCHER
BURMISTRU

Antradienį, rugsėjo 28 d. yra rinkimų diena. Tai diena balsavimui, jei siekiate tęstinumo sąžiningos, apdairios ir veiksmingos miesto vadovybės!

LOCHER FOR MAYOR COMMITTEE
Bronis J. Klementowicz, Sec.,
1659 Merl Avenue

KEEP...

X AUGUSTUS G. PARKER

CHIEF JUSTICE
of
CLEVELAND MUNICIPAL COURT
Election Day — November 2, 1965

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Mokinys kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbuotojus. Tai pastovus darbas, teikiąs puikias akordinio darbo sąlygas.

Kreiptis nuo 8:30 v. ryto iki 5 val. p. p., nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 WEST 53rd STREET
(prie Lorain Ave.)
TEL. 961-6000

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidojimo direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Nei anksčiau, nei dabar Amerikos lietuvių laikraštis iš prenumeratorių negalėjo išsilaikyti, nebent tik šiaip taip galą su galu suvesti. O spaustuvės įruošiamos irgi ne amžiams. Mašinos ilgai pasensta, genda, nusidėvi, technika keičiasi. Mašinas reikia taisyti arba naujų įsigyti. Prenumerata kiek keliama, bet ji papildomų stambesnių išlaidų nepadengia. Mūsų laikraščių prenumeratoriai, nors dabar padidinta, iš tikrųjų nėra tiek aukšta, jeigu atsižvelgti, kiek pabrango popierius, pašto persiuntimo išlaidos, visokios spausdinimo išlaidos ir atlyginimai darbininkams... Laikraštis tarnauja mūsų visuomenei ir mūsų kultūrai, taigi visuomenė turi jam padėti ir jį nuolat stiprinti.

Juozas J. Bachunas

BOSTON

• Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas įvyks spalio 9-11 d. Lietuvių Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. Fourth St., So. Boston, Mass. Suvažiavimas prasidės šeštadienį, spalio 9 d., 2 val. po pietų iškilmingu posėdžiu, kuriame prof. Alf. Jurskis skaitys paskaitą tema: "Dvidešimt amžių — mokslinės revoliucijos ar pažinimo plėtros pakopa". Tą pat dieną 7 val. vakaro Dorchester Plaza, 5 Tonawanda St., Dorchester, įvyks banketas su vaišėmis ir šokiais.

I iškilmingą posėdį ir banketą kviečiama visa Bostono lietuviška visuomenė.

Sekmadienį, spalio 10 d., ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, bus atlaikytos pamaldos už mirusius ir žuvusius Sąjungos narius. 10 val. iki 1:45 val. Liet. Taut. S-gos namuose vyks darbo posėdis. 3 val. visi suvažiavimo dalyviai dalyvaus "Laisvės Varpo" koncerte. Pirmadienį bus suorganizuotos ekskursijos į pramonės įmones ir statybas.

Šiais metais ALIAS suėina penkiolika metų nuo

LB Detroito apylinkės valdyba buvo susirinkusi posėdžiui aptarti Bendruomenės mėnesio pravedimo reikalus. Pakviestas apie LB skaityti paskaitą St. Barzdukas, Jo paskaita įvyks Lietuvių Namuose, sekmadienį, rugsėjo 26 d. 1 val. p.p. Be to, nutarta kreiptis į tėvus, kad leistų vaikus lankyti lituanistines mokyklas. LB Detroito apylinkės valdyba nuoširdžiai remia Lapkričio 13 manifestaciją ir paskyrė 50 dol. auką. Nuotraukoje valdyba. Iš kairės: V. Bauža, H. Gobienė, inž. S. Juzėnas, dr. V. Majauskas, inž. J. Gaižučio nuotrauka A. Rudžitūnas ir pirm. dr. K. Keblys.

įsteigimo, ta proga ALIAS Bostono skyrius organizuoja inžinierių ir architektų darbų parodą, kuri bus atidaryta šeštadienį, 12 val. Liet. Taut. S-gos namuose ir tęsis visą suvažiavimo laiką.

NEW YORK

• A. Stempuzienė, mezzo sopranas, komp. D. Lapinsko kūrinių koncerte, š. m. spalio mėn. 10 d., 4 val. p. p. Brooklyno kolegijos auditorijoje, išpildys solo partiją "Mergaitės Dalia", palaidint simfoniniam orkestrui, kuriam diriguos pats korpozitorius D. Lapinskas. Koncertą organizuoja komitetas, kuriam pirmininkauja A. Kazickienė. Jai talkininkauja nariai: L. Baltrušaitienė, S. Gedvilaitė, K. Kudžma, A. Sabalis ir A. Vainius.

CHICAGO

• K. Donelaičio lituanistikos mokykla Chicagoje naujuosius mokslo metus pradėjo gražiai ir viltingai. Mokykla ir toliau dirba šeštadieniais, miesto mokyklos patalpose (McKay Public School, 6901 So. Fairfield Ave.). Mokykloje yra parengiamasis skyrius (vaikų darželis) ir šeši pagr. mokyklos skyriai, o taip pat veikia ir penktoji, šeštoji ir septintoji aukšt. mokyklos klasės. Mokyklą lanko per 300 moksleivių. Mokytojų — 20 mokytojų, mok. vedėjas — mokyt. Julius Širka.

Mokykloje ir šiais metais be pagrindinių lituanistinių dalykų, bus mokoma tauti-

Chicagoje netikėtai susitikusios Saulės gimnazijos Kaune 1934 m. laidos abiturientės. Iš kairės: Žukauskienė, O. Greimienė ir dr. Žukaitė, V. A. Račkausko nuotrauka

nių šokių ir dainų, o taip pat bus sudarytas mokyklos choras. Be to, mokiniams, kurių tėvai pareiškė norą, turės lietuvių kalbą R. Kat. religijos pamokas ir išeis katechizacijos kursą.

Ši šeštadienį, rugsėjo 25 d., dar bus tęsiama naujai į šią mokyklą stojančių mokinių registracija mokyklos raštinėje. Šiu mokslo metų tėvų komitetui, išrinktajam pava-sarį buvusiam tėvų susirinkime, vadovauja Jonas R. Karuža. (m. v.)

• Jūra Marija Stanulytė šį pavasarį baigė Chicagos universitetą. Studijavo politiką, ypatingai domėjosi tarptautinių santykių rai-da ir problemomis bei tarptautine teise. Daugelyje savo darbų, referatų, o taip pat ir diskusinių seminarų metu. Jūra panaudodavo laisvosios Lietuvos turėtų-sius tarptautinius santykius, sutartis su kitomis valstybėmis, kaip lygiai ir dabartinę lietuvių tautos padėtį... Universitete Jūra priklausė prie "Delta Sigma" ir Calvert House. Be to visą studijų metą aktyviai dalyvavo neolithuanų veikloje, vienais metais buvo NL Chicagoje valdybos narė, aktyvi stovyklų dalyvė, laikraščio bendradarbė. Taip pat Jūra priklauso ir Lietuvių Skaučių Seserijai, turi vyr. skilti-

ninkės laipsni.

Jūra savo sumanumu ir gabumais moksle, išsiskyrė iš bendraklasių jau mokslo pradžioje ir visą laiką laikėsi pirmaujančiųjų grupės. Taip Immaculate Conception parapijinę mokyklą baigė pirmąja mokine, Maria HS, Chicagoje, baigusi, pirmųjų 5 mokinių grupėje, laimėjo National Marit Scholarship, Talman Scholarship Award ir kt. stipendijas. Taip pat pirmąja mokinė Jūra yra baigusi Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Šioje mokykloje būdama, bendradarbiavo metraštyje, kaip lygiai jos rašiniai yra tilpę Maria HS Yearbook ir Chicagos Universiteto dienraštyje.

Jūrą Stanulytę, greta politinių diplomatinių mokslų, domina muzika, drama, tapyba ir kiti menai. Ji aštuonis metus lankė prof. V. Jakubėno piano studiją, retkarčiais, pagavusi laisvalaikio valandėlę, griebiasi aliejinių dažų teptuko ir škieuoja jos vaizduotėje susitelkusius vaizdus.

1965-66 mokslo metams Jūra Stanulytė įsiregistravo į Columbia universitetą New Yorke, kur nori gilinti toliau tarptautinės teisės studijas ir jas vainikuoti politinių mokslų doktoratu. (mv)

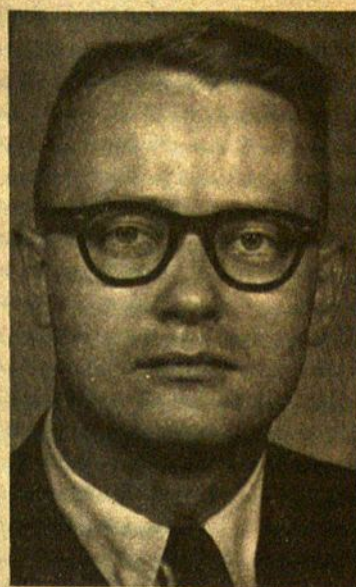
BEVERLY SHORES

• Beverly Shores Lietuvių Klubas išsirinko 1966 metams naują valdybą sekančios sudėties: L. Nekus — pirmininkas, P. Rulis ir G. Kačanauskas — vicepirmininkai, Irena Jonynienė — sekretorė, Dr. A. Juozaitis — išdininkas, A. Brashy — finansų sekretorius.

• Dail. Marija Ambrozaitienė sutiko padovanoti vieną iš savo kūrinių Beverly Shores Lietuvių Klubui rengiamam 10 metų jubiliejinio baltiaus, įvykstančio

spalio 2 dieną Jonyno sve-tainėje loterijai. Pelnas skiriamas lietuviškom organizacijom remti.

HARTFORD

• Raimondas Jonas Kriščiokaitis, Prano ir Leonoros Kriščiokaičių, gyvenančių W. Hartford, Conn., sūnus, baigė aukštuosius mokslus ir gavo daktaro laipsnį — PhD.

Kriščiokaitis gimė 1937 metais Lietuvoje, Šakių apskrityje.

Tuo po karo su tėveliais atvyko į Jungt. Am. Valst. ir apsigyveno Hartforde, Conn., kur baigė pradžios mokslo bei aukštesniąją mokyklą. 1958 metais baigė Connecticut valstybės universitetą fizikos - matematikos srityje ir gavo bakalauro laipsnį. Toliau mokslus tęsė Michigano valstijos universitete, ryžtingai siekdamas daktaro laipsnio. Čia savo kuopščiom studijom ne tik įstengė laikytis pirmaujančių studentų eilės, bet taip pat atkreipė profesūros dėmesį ir jam buvo suteiktas Fellowship ir paskirtas fizikos-astronomijos departamentan in- struktoriaus. Po studijų eksperimentinės branduolinių fizikos srityje, išlaikęs baiginius egzaminus, šį pavasarį sėkmingai apgynęs disertaciją.

Dr. Kriščiokaitis priklausė JAV Fizikų Profesinei Draugijai ir garbės draugijoms: SIGMA Pi SIGMA ir Society of SIGMA Xi. Be to, jis yra JAV Armijos Rezervo Karininkų Korpo leitenantas.

Jis yra nusistatęs pasi- švęsti grynai moksliniam darbui. Jau yra parengęs mokslinį darbą ir atidavęs spaudai. Kitus du baigia rašyti. Netrukus persikels ir pradės dirbti Harvardo universiteto Accelerator laboratorijoje prie tos laboratorijos direktoriaus žymaus mokslininko prof. M. Stanley Livingstone.

Jo žmona Elzė taip pat ryžtingai ruošiasi doktoratui. Studijuoja vokiečių kalbą ir literatūrą ir jau išlaikė baiginius egzaminus ir ruošia disertaciją. O sesutė Onytė šiemet baigė Hartfordo, Conn., katalikų aukštesniąją mokyklą, ir netrukus tęs mokslą Centrinėje Connecticut valstijos Kolegijoje, New Britain, Conn.

Sveikinu mielą daktarą, atsiekusį savo užsibrėžtą tikslą ir suteikusį savo tėveliams bei kitiems artimiesiems, ypatingai mamytei už jos rūpestingą, motiška globą, retai išgyvenamo džiaugsmo. Linkiu Kriščiokaičių šeimom šviesios ateities.

Z. Siesartis

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Toronte rugsėjo 11 d. susituokė Jonas Čirūnas su Irena Kunūtyte. Abu jaunavedžiai -- senosios imigracijos tėvų vaikai, Jonas Čirūnas ruošiasi daktaratui iš chemijos srities, I. Kunūtytė šiemet baigė "home economics" Toronto universitete ir šiuo metu atlieka stažą šv. Mykolo ligoninėje Toronte.

Lietuvių Bendruomenės San Francisco apylinkės naujoji valdyba. Iš kairės: V. Baipšys, P. Laurinaitis, A. Kudirkienė, pirm. A. Pranyš ir J. Sidzikauskas. Šalia stovi lietuvių parapijos kunigai P. Manelis ir T. Paulis.